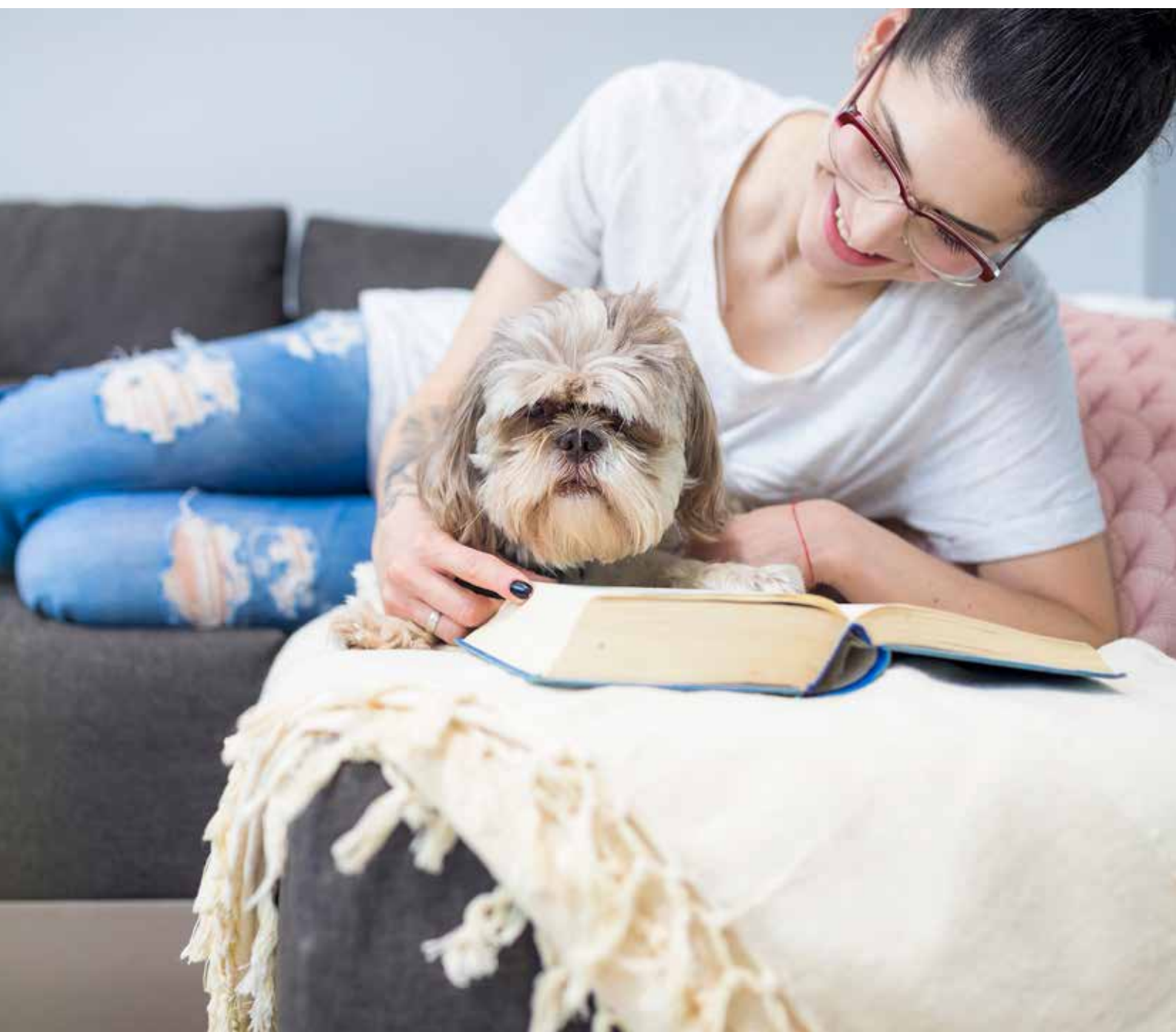

VN-verdrag en wonen

november 2017

Voor lokale belangenbehartigers

Het verdrag

Het VN-verdrag voor de rechten van mensen met een beperking geldt sinds 2016 in Nederland. Het is een belangrijk mensenrechtenverdrag en het geeft mensen met een beperking of chronische ziekte recht op gelijke behandeling en participatie. Meedoen is een mensenrecht.

VN-verdrag: zelfstandig wonen

In het VN-verdrag staan een aantal rechten die met wonen te maken hebben.

- Artikel 19 is de belangrijkste. Deze beschrijft het gelijke recht van mensen met een beperking als ieder ander om zelfstandig te wonen en deel uit te maken van de maatschappij. Mensen hebben het gelijke recht om hun verblijfplaats te kiezen en te kiezen waar en met wie zij wonen.

Ook andere artikelen hebben een relatie met wonen:

- artikel 2 over de eerbiediging van de persoonlijke autonomie (artikel 2),
- privacy en eerbiediging van gezinsleven en de woning (artikel 22)
- en het recht op een behoorlijke levensstandaard, waaronder huisvesting en toegang tot volkshuisvestingsprogramma's (artikel 28).

Afspraken

Bij de Nederlandse ratificatie (bekrachtiging) van het verdrag in 2016 heeft de regering de volgende afspraken gemaakt:

1. Uitbreiding van de Wet Gelijke Behandeling

De Wet Gelijke Behandeling op grond van handicap of chronische ziekte wordt uitgebreid met goederen en diensten. Die uitbreiding is op 1 januari 2017 ingegaan. Deze wet geldt daardoor nu ook voor winkels, restaurants, sportclubs, leveranciers, etc. En ook voor wonen. De wet beschermt tegen discriminatie. Dankzij deze wet kunnen mensen met een handicap of chronische ziekte beter voor zichzelf opkomen en dus beter meedoen, ook als het gaat over wonen.

2. Toegankelijkheid de norm

Algemene toegankelijkheid wordt de norm. Toegankelijk moet normaal worden, ontoegankelijk de uitzondering. Overheid, gemeenten, organisaties en ondernemers moeten vanaf 1 januari 2017 stapsgewijs werken aan het realiseren van deze algemene toegankelijkheid. Aanpassingen van eenvoudige aard (makkelijk te realiseren en tegen lage kosten) moeten direct worden geregeld. Voor aanpassingen van complexe aard (bijvoorbeeld bouwkundige aanpassingen) moet een plan gemaakt worden met een duidelijke einddatum.

3. Beleid van gemeenten

Gemeentelijk beleid moet aansluiten bij het VN-verdrag. Gemeenten moeten hier rekening mee houden en hiervoor samen met mensen met een beperking een plan maken. Dit plan noemen we de Lokale Inclusie agenda.

Aan de slag

Het VN-verdrag is een steun in de rug voor belangenbehartigers die opkomen voor de woonbelangen van mensen met een beperking. Hieronder staan enkele tips hoe het VN-verdrag kan helpen bij de beïnvloeding van het woonbeleid van de gemeente.

Benut inspraak over wonen

“Niets over ons zonder ons”, zo staat in het VN-verdrag. Dit betekent dat beleid om de samenleving toegankelijker te maken en de participatie te verbeteren, ontwikkeld moet worden samen met mensen met een beperking. Dit geldt ook voor wonen.

Mensen met een beperking en hun organisaties in hun gemeente hebben dus inspraak in het woonbeleid en het beleid rond wonen en zorg. Bijvoorbeeld door de gemeente advies te geven over de woonvisie. Of door (samen met huurdersorganisaties) punten aan te dragen voor de prestatieafspraken met de woningcorporaties. Omdat mensen met een beperking uit ervaring weten wat er ontbreekt of knelt in het woonaanbod, kunnen zij bijdragen aan beter woonbeleid. Meer over de woonvisie leest u in het informatieblad ‘De woonvisie van uw gemeente’.

Maak wonen onderdeel van de lokale inclusie agenda

De gemeente moet het beleid laten aansluiten bij het VN-verdrag en een lokale inclusie agenda maken. Als lokale belangenbehartiger moet u ook daarbij betrokken worden. Als u met uw gemeente praat over de lokale inclusie agenda, breng dan ook onderwerpen over wonen in. U kunt deze als belangenbehartiger op de agenda zetten. Meer over de lokale inclusie agenda leest u in ‘Vraag en antwoord – VN-verdrag lokaal’.

Regel voorwaarden voor goed wonen

Het VN-verdrag gaat over het recht op onafhankelijk leven en wonen in de maatschappij. Om goed te kunnen wonen in de maatschappij zijn een aantal randvoorwaarden nodig. In het actieplan wonen staan 10 voorwaarden beschreven. Deze gaan onder andere over:

- Voldoende toegankelijke woningen, beschutte woonvormen en het stimuleren van wooninitiatieven.
- Goed wonen onderdeel laten zijn van het keukentafelgesprek.
- Betere maatregelen voor brandveiligheid.
- Voldoende ontmoetingsmogelijkheden en het voorkomen van eenzaamheid.

Ga in gesprek over een toegankelijke woonomgeving

Gebouwen, wooncomplexen, maar ook openbare ruimte (straten, looproutes) moeten geleidelijk beter toegankelijk worden. Dat is een belangrijke voorwaarde om echt mee te kunnen doen in de samenleving. Met ervaringsdeskundigen kunt u ontoegankelijke situaties binnen uw gemeente in beeld brengen. Bijvoorbeeld door samen te schouwen met de verantwoordelijke wethouder, ambtenaren en mensen met verschillende beperkingen. U kunt natuurlijk ook de eigenaar of beheerder aanspreken met een verwijzing naar het VN-verdrag. En ook publiciteit kan helpen.

Het informatieblad 'VN-verdrag en wonen' is gemaakt voor lokale belangenbehartigers (zoals medewerkers van lokale platforms, leden van adviesraden, etc.) en is onderdeel van een reeks uitgaven 'Goed wonen voor iedereen'. Andere uitgaven van deze reeks zijn:

- Informatieblad De woonvisie van uw gemeente
- Vraag en antwoord – VN-verdrag lokaal
- Visie- en actieplan Goed wonen voor iedereen

Deze uitgaven zijn te vinden op www.goedwonenvooriedereen.nl (ga naar Rapporten en brochures).

Meer informatie over het VN-verdrag vindt u op

- www.gewoongelijk.nl
- www.vnverdragwaarmaken.nl
- www.goedwonenvooriedereen.nl

Dit informatieblad is een uitgave van Ieder(in), Patiëntenfederatie Nederland en MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid met dank aan het Programma Aandacht voor Iedereen. Het informatieblad is een aanvulling op de handreiking 'Opkomen voor woonbelangen van mensen met een beperking'.